

ГАЛУЗЕВИЙ СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

ПОГОДЖЕНО

Перший заступник Міністра освіти і
науки, молоді та спорту України

Є.М.Суліма

2011 р.

ОСВІТНЬО-КВАЛІФІКАЦІЙНА ХАРАКТЕРИСТИКА МОЛОДШОГО СПЕЦІАЛІСТА

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	1201 Медицина
НАПРЯМ ПІДГОТОВКИ	6.120101 Сестринська справа
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	5.12010106 Стоматологія ортопедична
КВАЛІФІКАЦІЯ	3225 Технік зубний

Видання офіційне

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ,
МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ**

Київ 2011

ГАЛУЗЕВИЙ СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

ПОГОДЖЕНО
Перший заступник Міністра
освіти і науки України

« _____ »
_____

Є.М. Суліма
2018 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО
Заступник міністра праці та
соціальної політики України

_____»
_____ 2018 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО
Міністр охорони здоров'я
України

ОСВІТНЬО-КВАЛІФІКАЦІЙНА ХАРАКТЕРИСТИКА МОЛОДШОГО СПЕЦІАЛІСТА

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	1201	Медицина
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	5.12010106	Стоматологія ортопедична
КВАЛІФІКАЦІЯ	3225	Технік зубний

Видання офіційне

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Київ

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-кваліфікаційної характеристики

Освітньо-кваліфікаційний рівень Молодший спеціаліст
Галузь знань 1201 Медицина
Спеціальність 5.12010106 Стоматологія ортопедична
Кваліфікація 3225 Технік зубний

Міністерство освіти і науки України

«ПОГОДЖЕНО»
Департамент вищої освіти

«__» _____ 200__ р.
М.П. _____

Інститут інноваційних технологій і змісту освіти

«__» _____ 200__ р.
М.П. _____

Голова НМК /підкомісії з медицини/

«__» _____ 200__ р.
М.П. _____

Міністерство праці та соціальної політики України
«ПОГОДЖЕНО»
Управління політики зайнятості та трудової міграції

«__» _____ 200__ р.
М.П. _____

Відділ професійного розвитку трудового потенціалу та альтернативної служби управління політики зайнятості та трудової міграції

«__» _____ 200__ р.
М.П. _____

Міністерство охорони здоров'я України
«ПОГОДЖЕНО»

Директор Департаменту кадрової політики освіти і науки

«__» _____ 200__ р.
М.П. _____

РОЗРОБЛЕНО І ВНЕСЕНО

Керівник закладу-розробника
Директор Київського міського медичного коледжу

«__» _____ 200__ р.

02.02.15

Керівник розробки
Заступник директора з навчальної роботи Київського міського медичного коледжу

«__» _____ 200__ р.

Передмова

1. РОЗРОБЛЕНО

робочою групою Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України

ВНЕСЕНО

Київським міським коледжем
(назва базового вищого навчального закладу)

2. ЗАТВЕРДЖЕНО ТА НАДАНО ЧИННОСТІ

Наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України

від _____ р. № _____

3. ВВЕДЕНО ДРУГОЮ РЕДАКЦІЄЮ

(вперше, другою редакцією, із змінами та доповненнями)

4. РОЗРОБНИКИ СТАНДАРТУ

В'юницький Володимир Петрович — голова — директор Київського міського медичного коледжу, академік Міжнародної академії розвитку людини, заслужений лікар України, викладач вищої категорії, викладач-методист

Гвядзовська Валентина Іллівна — керівник розробки — заступник директора з навчальної роботи Київського міського медичного коледжу, викладач вищої категорії, викладач-методист

Комаренко Михайло Миколайович — викладач вищої категорії, викладач-методист, Київський міський медичний коледж

Науменко Мотрона Григорівна — викладач вищої категорії, викладач-методист, Київський міський медичний коледж

Тищенко Олена Андріївна — заступник директора з навчальної роботи Херсонського базового медичного коледжу, викладач вищої категорії, викладач-методист

Вакулович Зінаїда Олексіївна — завідувач відділенням стоматологія ортопедична, викладач вищої категорії, викладач-методист, Житомирський інститут медсестринства

Власенко Антоніна Захарівна — завідувач стоматологічним відділенням, викладач вищої категорії, викладач-методист, Херсонський базовий медичний коледж

Бойченко Валерій Валентинович — голова циклової комісії зуботехнічних дисциплін, викладач вищої категорії, Київський міський медичний коледж

Цей стандарт не може бути повністю чи частково відтворений, тиражований та розповсюджений без дозволу Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України та Міністерства праці та соціальної політики України.

Зміст

Вступ.....	6
1. Галузь використання	7
2. Нормативні посилання	8
3. Визначення	10
4. Позначення та скорочення	10
5. Компетенції щодо вирішення проблем і завдань соціальної діяльності, інструментальних і загальнонаукових завдань та умінь, що забезпечують наявність цих компетенцій.....	10
6. Виробничі функції, типові завдання діяльності та компетенції щодо вирішення типових завдань професійної діяльності	11
7. Попередній освітній або (та) освітньо-кваліфікаційний рівень і вимоги до професійного відбору абітурієнтів.....	12
8. Вимоги до державної атестації осіб, які навчаються у вищих навчальних закладах	12
9. Вимоги до системи освіти та професійної підготовки.....	12
<i>Додаток А. Соціально-особистісні, інструментальні, загальнонаукові та професійні компетенції.....</i>	<i>14</i>
<i>Додаток Б. Виробничі функції, типові завдання діяльності, уміння та компетенції, якими повинні володіти випускники вищого навчального закладу.....</i>	<i>16</i>
<i>Додаток В. Компетенції випускників вищого навчального закладу, що вимагаються, та система умінь, яка їх відображає .....</i>	<i>29</i>

Вступ

Освітньо-кваліфікаційна характеристика (ОКХ) випусника вищого навчального закладу є галузевим нормативним документом, у якому узагальнюється зміст вищої освіти, тобто відображаються цілі вищої освіти та професійної підготовки, визначається місце фахівця в структурі галузей економіки держави і вимоги до його компетентності, інших соціально важливих властивостей та якостей.

Цей стандарт є складовою галузевих стандартів вищої освіти, в якій узагальнюються вимоги з боку держави, світового співтовариства та споживачів випусників до змісту вищої освіти. Освітньо-кваліфікаційна характеристика відображає соціальне замовлення на підготовку фахівця з урахуванням аналізу професійної діяльності та вимог до змісту вищої освіти з боку держави та окремих замовників фахівців — зубних техніків.

ОКХ визначає галузеві кваліфікаційні вимоги до соціально-виробничої діяльності випусників вищого навчального закладу зі спеціальності 5.12010106 “Стоматологія ортопедична”, освітньо-кваліфікаційного рівня молодший спеціаліст та державні вимоги до властивостей та якостей особи, яка здобула певний освітній рівень — неповна вища освіта відповідного фахового спрямування.

Стандарт використовується під час:

- визначення цілей освіти та професійної підготовки;
- розроблення складових галузевих стандартів вищої освіти (освітньо-професійна програма підготовки фахівців, засоби діагностики якості вищої освіти);
- визначення первинних посад випусників вищих навчальних закладів та умов їх використання;
- розроблення та коригування складових галузевих стандартів вищої освіти вищих навчальних закладів (варіативні частини освітньо-кваліфікаційної характеристики, освітньо-професійної програми підготовки фахівців та засобів діагностики якості вищої освіти, навчального плану, програм навчальних дисциплін і практик);
- визначення змісту навчання в системі перепідготовки та підвищення кваліфікації;
- професійної орієнтації здобувачів фаху та визначення критеріїв професійного відбору;
- прогнозування потреби у фахівцях зі спеціальності “Стоматологія ортопедична” освітньо-кваліфікаційного рівня молодший спеціаліст, планування їхньої підготовки і під час укладання договорів або контрактів щодо підготовки фахівців;
- розподілу та аналізу використання випусників вищих навчальних закладів.

ГАЛУЗЕВИЙ СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ**ОСВІТНЬО-КВАЛІФІКАЦІЙНА ХАРАКТЕРИСТИКА****молодшого спеціаліста**

(назва освітньо-кваліфікаційного рівня)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	<u>1201 Медицина</u> (шифр і назва галузі знань)
НАПРЯМ ПІДГОТОВКИ	<u>6.120101 Сестринська справа</u> (шифр і назва напрямку підготовки)
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	<u>5.12010106 Стоматологія ортопедична</u> (код і назва спеціальності)
КВАЛІФІКАЦІЯ	<u>3225 Технік зубний</u> (код і назва кваліфікації)

Чинний від _____
(рік — місяць — число)**1. Галузь використання**

Цей стандарт поширюється на систему вищої освіти: органи, які здійснюють управління в галузі вищої освіти; інші юридичні особи, що надають освітні послуги в галузі вищої освіти; вищі навчальні заклади всіх форм власності, де готують фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня

молодший спеціаліст

(назва освітньо-кваліфікаційного рівня)

галузь знань	<u>1201 Медицина</u> (шифр і назва галузі знань)
напрямок підготовки	<u>6.120101 Сестринська справа</u> (шифр і назва напрямку підготовки)
спеціальність	<u>5.12010106 Стоматологія ортопедична</u> (код і назва спеціальності)
освітній рівень	<u>неповна вища освіта</u> (назва освітнього рівня)
кваліфікація	<u>3225 технік зубний</u> (код і назва кваліфікації)

з предметної галузі діяльності виготовлення ортопедичний протезів
з нормативним терміном навчання (денна форма) 2 роки
(років, місяців)

Фахівець підготовлений до роботи за Державним класифікатором України “Класифікація видів економічної діяльності” (ДК-009-2010 р.).

Код КВЕД						Назва	Міжнародна класифікація
Секція Y	Підсекція YY	Розділ XX	Група XX.X	Клас XX.XX	Підклас XX.XX.X		ISIC
D	DL	33	33.1	33.10	33.10.1	Виготовлення штучних зубів, зубних протезів тощо техніками-зубопротезистами, які самі їх не установлюють	3311

Фахівець здатний виконувати зазначену професійну роботу: зубний технік і може займати первинні посади:

- 3225 технік зубний;

Цей стандарт установлює:

- професійне призначення і умови використання випускників вищих навчальних закладів зі спеціальності “Стоматологія ортопедична” освітньо-кваліфікаційного рівня молодший спеціаліст у вигляді переліку первинних посад, виробничих функцій та типових завдань діяльності;
- освітні та кваліфікаційні вимоги до випускників вищих навчальних закладів у вигляді переліку здатностей та умінь вирішувати завдання діяльності;
- вимоги до атестації якості освітньої та професійної підготовки випускників вищих навчальних закладів;
- відповідальність за якість освітньої та професійної підготовки.

Стандарт є обов’язковим для вищих навчальних закладів, що готують фахівців цього профілю. Стандарт є обов’язковим для цілей ліцензування та акредитації вищих навчальних закладів.

Основні користувачі стандарту:

- педагогічний склад вищих навчальних закладів;
- студенти, які відповідають за ефективну реалізацію своєї навчальної діяльності;
- керівництво навчальних закладів, яке відповідає за якість підготовки;
- особи, які проходять атестацію після закінчення навчання у вищих навчальних закладах;
- фахівці, які проходять сертифікацію.

2. Нормативні посилання

— Закон України № 2984 III “Про вищу освіту” // Відомості Верховної Ради. — 2002. — № 20. — 134 с.

— Міжнародна Стандартна Класифікація Освіти (ISCED — 97: International Standard Classification of Education/UNESCO Paris).

— Структури ключових компетентностей, які розглядаються як необхідні для всіх у суспільстві, заснованому на знаннях (Key Competences for Lifelong learning A European Reference Framework — IMPLEMENTATION OF “EDUCATION AND TRAINING 2010”, Work program, Working Group B “Key Competences”, 2004).

— Постанова Кабінету Міністрів України від 20.06.2007 р. № 839 “Про затвердження переліку спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за освітньо-кваліфікаційним рівнем молодшого спеціаліста”.

— Національний класифікатор України: “Класифікатор професій” ДК 003:2010. — К.: Соцінформ, 2010.

— Національний класифікатор України: “Класифікація видів економічної діяльності” ДК 009:2010. — К.: Соцінформ, 2010.

— Довідник кваліфікаційних характеристик професій працівників. Галузеві випуски. — Краматорськ: Вид-во центру продуктивності.

— Комплекс нормативних документів для розробки складових системи стандартів вищої освіти. Додаток 1 до наказу Міносвіти України від 31.07.1998 р. № 285 зі змінами та доповненнями, що введені розпорядженням Міністерства освіти і науки України від 05.03.2001 р. № 28-р. // Інформаційний вісник “Вища освіта”. — 2003. — № 10. — 82 с.

— Змістові частини галузевих стандартів вищої освіти підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційних рівнів молодшого спеціаліста та бакалавра щодо гуманітарної, соціально-економічної та екологічної освіти з безпеки життєдіяльності людини й охорони праці // Інструктивний лист МОН України від 19.06.2002 р. № 1/9-307 / Інформаційний вісник “Вища освіта”. — 2003. — № 11. — 55 с.

— *Морозова Т.Ю.* Погляд на освітні стандарти крізь призму компетентнісного підходу // Проблеми освіти: Наук.-метод. збірник / Наук.-метод. центр вищої освіти МОН України. — К., 2005. — Вип. 46: Болонський процес в Україні. — Ч. 2. — С. 73—80.

— *Петренко В.Л.* Державний стандарт вищої освіти у контексті Болонського процесу (переліки кваліфікацій, напрямів і спеціальностей вищої освіти) // Проблеми освіти: Наук.-метод. збірник / Наук.-метод. центр вищої освіти МОН України. — К., 2005. — Вип. 46: Болонський процес в Україні. — Ч. 2. — С. 80—118.

— Постанова Кабінету Міністрів України від 20 січня 1998 р. № 65 “Про затвердження Положення про освітньо-кваліфікаційні рівні (ступеневу освіту)”.

— Постанова Кабінету Міністрів України від 7 серпня 1998 р. № 1247 “Про розроблення державних стандартів вищої освіти”.

— Наказ Міністерства освіти України від 13.07.07 р. № 604 “Про порядок введення в дію переліку спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за освітньо-кваліфікаційним рівнем молодшого спеціаліста”.

3. Визначення

У цьому стандарті використано термінологію та відповідні визначення, подані в Комплексі нормативних документів для розроблення складових системи стандартів вищої освіти / Інститут інноваційних технологій і змісту освіти. — 2007. — 1929 с.

4. Позначення і скорочення

У цьому стандарті застосовуються такі скорочення назв:

а) види типових завдань діяльності:

- ПФ — професійна;
- СВ — соціально-виробнича;
- СП — соціально-побутова;

б) класи завдань діяльності:

- С — стереотипна;
- Д — діагностична;
- Е — евристична;

в) види уміння:

- ПП — предметно-практичне;
- ПР — предметно-розумове;
- ЗП — знаково-практичне;
- ЗР — знаково-розумове;

г) рівні сформованості уміння:

- О — здатність виконувати дію, спираючись на матеріальні носії інформації щодо неї;
- Р — здатність виконувати дію, спираючись на постійний розумовий контроль без допомоги матеріальних носіїв інформації;
- Н — здатність виконувати дію автоматично, на рівні навички;

д) компетенції:

- КСО — соціально-особисті;
- КІ — інструментальні;
- КЗН — загальнонаукові;
- КЗП — загальнопрофесійні;
- КСП — спеціалізовано-професійні.

5. Компетенції щодо вирішення проблем і завдань соціальної діяльності, інструментальних і загальнонаукових завдань та умінь, що забезпечують наявність цих компетенцій

5.1. Загальні вимоги до властивостей і якостей випускників вищого навчального закладу як соціальних особистостей подаються у вигляді переліків

компетенцій щодо вирішення певних проблем і завдань соціальної діяльності, інструментальних та загальнонаукових завдань та системи умінь, що забезпечують наявність цих компетенцій, які визначені в Додатку А.

Вищі навчальні заклади готують випускників як соціальних особистостей, здатних вирішувати певні проблеми і завдання діяльності за умови оволодіння системою умінь та компетенцій, що визначені в Додатку В.

Примітка. У Додатку В шифри компетенції та вмінь наведені за структурами:

а) шифр компетенції

<u>KXX</u>	X	номер компетенції
абrevіатура компетенції		

б) шифр уміння

<u>KXX-X</u>	<u>XX</u>	X	<u>XX</u>	номер уміння, наскрізний для певної компетенції
рівень сформованості уміння				
вид уміння				
шифр компетенції				

6. Виробничі функції, типові завдання діяльності та компетенції щодо вирішення типових завдань професійної діяльності

6.1. Відповідно до посад, які можуть займати випускники вищого навчального закладу, вони придатні до виконання виробничих функцій (здійснення певних типів діяльності) та типових для даної функції завдань професійної діяльності. Кожному типовому завданню відповідає компетенція, яка формується системою умінь щодо вирішення цього завдання діяльності.

6.2. Вищі навчальні заклади забезпечують опанування (досягнення) випускниками системи умінь та набуття відповідних компетенцій, які дають змогу вирішувати типові завдання діяльності під час здійснення певних виробничих функцій, що визначені в Додатку Б.

Примітка. У графі 3 і графі 5 Додатка Б шифри типових завдань діяльності та умінь наведено за структурами:

а) шифр типового завдання діяльності:

<u>XX</u>	<u>XX</u>	X	<u>XX</u>	номер завдання, наскрізний для певної виробничої функції
клас типового завдання діяльності				
вид типового завдання діяльності				
номер виробничої функції				

б) шифр уміння

<u>XX.X.XX</u>	<u>XX</u>	X	<u>XX</u>	номер уміння завдання, наскрізний для певної виробничої функції
рівень сформованості уміння				
вид уміння				
шифр типового завдання діяльності				

7. Попередній освітній або (та) освітньо-кваліфікаційний рівень і вимоги до професійного відбору абітурієнтів

7.1. До вищого навчального закладу приймаються особи, які мають повну загальну середню освіту.

7.2. Абітурієнти повинні мати державний документ про освіту.

7.3. Вимоги до професійного відбору абітурієнтів:

- конкурсний відбір вступників до вищого навчального закладу здійснюється за сертифікатами Українського центру оцінювання якості освіти;
- психологічні властивості та стан здоров'я особи як такі, що є протипоказані для професійної діяльності, яка обирається, встановлюються згідно з відповідними нормативними документами.

8. Вимоги до державної атестації осіб, які навчаються у вищих навчальних закладах

8.1. Державна атестація осіб, які навчаються у вищих навчальних закладах, проводиться на підставі аналізу успішності навчання, оцінювання якості вирішення випускниками завдань діяльності, передбачені цією ОКХ, та рівня сформованості здатностей і компетенцій вирішувати завдання діяльності, які можуть виникнути.

8.2. Нормативна форма державної атестації встановлюється в ГСВОУ _____ 11 “Галузевий стандарт вищої освіти України. Освітньо-професійна програма підготовки” та передбачає складання комплексного кваліфікаційного екзамену, що включає теоретичний тестовий екзамен та практичний екзамен з виставленням єдиної оцінки. Державний комплексний кваліфікаційний екзамен включає перевірку теоретичних знань та рівня практичної підготовки фахівців за обраною спеціальністю. Результати визначаються оцінками “Відмінно”, “Добре”, “Задовільно”, “Незадовільно”.

8.3. Державна кваліфікаційна комісія проводить атестацію рівня професійних знань та практичних умінь випускників із використанням загальнодержавних методів комплексної діагностики — комплексний державний екзамен із фаху — та вирішує питання щодо присвоєння відповідної кваліфікації на основі оцінювання рівня професійних знань та практичних умінь і навичок випускника.

9. Вимоги до системи освіти та професійної підготовки

Вищий навчальний заклад повинен нести відповідальність за дотримання державних вимог щодо якості освітньої та професійної підготовки випускників згідно із Законами України “Про освіту”, “Про вищу освіту” та чинним законодавством України, забезпечувати відповідний кадровий потенціал та матеріально-технічне оснащення лабораторій і кабінетів.

Викладач вищого навчального закладу повинен мати відповідну вищу освіту (без вимог до стажу педагогічної роботи), проявляти високий професіоналізм, досконало володіти ефективними формами, методами організації навчально-виховного процесу, досягати вагомих результатів у педагогічній діяльності, відзначатися загальною культурою, високими моральними якостями, що є прикладом для наслідування.

Додаток А
Соціально-особистісні, інструментальні, загальнонаукові та професійні компетенції

Компетенція	Шифр компетенції
Соціально-особистісні	КСО
— розуміння та сприйняття етичних норм поведінки	КСО-01
— розуміння необхідності дотримання норм здорового способу життя	КСО-02
— здатність учитися	КСО-03
— здатність до критики і самокритики	КСО-04
— здатність до творчого та системного мислення	КСО-05
— комунікабельність, толерантність	КСО-06
— розуміння важливості виконуваної роботи	КСО-07
— екологічна грамотність	КСО-08
Інструментальні	КІ
— навички роботи з комп'ютером	КІ-01
— навички опрацювання отриманої інформації	КІ-02
— знання державної мови, норм ділового та професійного спілкування	КІ-03
— знання іноземної(их) мови (мов), використання однієї з іноземних мов у соціальній і професійній сферах	КІ-04
— навички використання обладнання, апаратів та інструментів у практичній діяльності	КІ-05
Загальнонаукові	КЗН
— базові уявлення про основи філософії, що сприяють формуванню світогляду, правильному сприйняттю сучасних проблем розвитку суспільства	КЗН-01
— базові знання з культурології для засвоєння та реалізації наукових і культурних досягнень світової цивілізації, з толерантним відношенням до різних культур і релігій	КЗН-02
— базові знання з основ правознавства, що формують непримиренне ставлення до порушень законності і правопорядку, активну громадську позицію у боротьбі з ними	КЗН-03
— базові знання з історії України для оцінювання сучасних процесів та проблем соціально-політичного життя держави з точки зору історичних подій та геополітичного положення України	КЗН-04
— базові знання із соціології для оцінювання сучасних процесів соціального життя суспільства	КЗН-05
— базові уявлення про економічні закони життя суспільства з основами економіки	КЗН-06
— знання основ міжособистісного спілкування та уміння використовувати їх у професійній діяльності	КЗН-07
Загальнопрофесійні	КЗП
— базові знання про анатомію, фізіологію, органи і системи людини як організму в цілому, про будову, біомеханіку та вікові особливості щелепно-лицевої ділянки	КЗП-01
— здатність дотримуватися вимог безпеки життєдіяльності	КЗП-02
— використання теоретичних знань і практичних навичок з першої медичної підготовки та медицини надзвичайних ситуацій у професійній діяльності	КЗП-03
— базові знання основ екології, розуміння екологічних наслідків своєї професійної діяльності	КЗП-04
— мати уявлення про організацію стоматологічної допомоги населенню України, про основи загальної гігієни і профілактичної медицини, про терапевтичну,	КЗП-05

Компетенція	Шифр компетенції
хірургічну стоматологію і профілактику стоматологічних захворювань та уміння їх використовувати в професійній діяльності	
— мати базові знання нормативно-правової бази з охорони праці, сучасні уявлення про устрій зубопротезної лабораторії, санітарно-гігієнічні нормативи та здатність дотримуватися вимог охорони праці під час виготовлення знімних, незнімних, бюгельних, щелепно-лицевих протезів, ортодонтичних конструкцій, під час роботи в ливарній лабораторії, кабінеті металокераміки, стоматологічному кабінеті та роботи із зуботехнічними матеріалами	КЗП-06
— базові знання властивостей, технологій перероблення зуботехнічних матеріалів	КЗП-07
— базові уявлення про технології в ортопедичній стоматології, навички роботи з устаткуванням та сучасною апаратурою в лабораторних та виробничих умовах	КЗП-08
— володіння методами спостереження, опису, класифікації, діагностики, проведення аналізу та узагальнення результатів діяльності	КЗП-09
Спеціалізовано-професійні	КСП
— здатність використовувати зміст стандартів та нормативних документів у практичній діяльності зубного техника	КСП-01
— здатність використовувати теоретичні знання, уміння та практичні навички під час виготовлення знімних пластинкових протезів	КСП-02
— здатність використовувати теоретичні знання, уміння та практичні навички під час виготовлення незнімних протезів	КСП-03
— здатність використовувати теоретичні знання, уміння та практичні навички під час виготовлення бюгельних протезів	КСП-04
— здатність використовувати теоретичні знання, уміння та практичні навички під час виготовлення ортодонтичних конструкцій	КСП-05
— здатність використовувати теоретичні знання, уміння та практичні навички під час виготовлення щелепно-лицевих конструкцій	КСП-06
— здатність використовувати теоретичні знання, уміння та практичні навички під час лагодження різних видів протезів	КСП-07
— здатність використовувати теоретичні знання, уміння та практичні навички під час моделювання анатомічної форми зубів	КСП-08
— здатність використовувати теоретичні знання, уміння та практичні навички з професійно-орієнтованих дисциплін у виробничих умовах професійної діяльності	КСП-09

Додаток Б

Виробничі функції, типові завдання діяльності, уміння та компетенції, якими повинні володіти випускники вищого навчального закладу

Зміст виробничої функції	Назва типового завдання діяльності	Шифр типового завдання діяльності	Зміст уміння	Шифр уміння	Шифр компетенції
1. Організаційна	Підготовка зуботехнічної лабораторії і робочого місця зубного техника	01.ПФ.С.01	Керуючись діючими наказами, інструкціями та нормативними документами МОЗ України для роботи зуботехнічної лабораторії, вміти:		
			— оцінювати відповідність зуботехнічної лабораторії санітарно-гігієнічним вимогам	01.ПФ.С.01.ПР.Р.01	КСО-07, КЗП-02, 04, 06, 08, КСП-01
			— готувати обладнання, апарати, інструменти, документацію до роботи	01.ПФ.С.01.ПР.Р.02	КІ-05, КЗН-07, КЗП-06, КСП-01
			— укомплектувати робоче місце зубного техника до роботи необхідним обладнанням, апаратами, інструментами та матеріалами	01.ПФ.С.01.ПР.Р.03	КІ-01—05, КЗП-02, 04, 06—08, КСП-09
2. Технічна	Використання матеріалів, обладнання, апаратів, інструментів	02.ПФ.С.01	Уміти використовувати:		
			— зуботехнічні матеріали для виготовлення знімних, незнімних, бюгельних, щелепно-лицевих, ортодонтичних протезів та апаратів на всіх етапах	02.ПФ.С.01.ПП.Н.01	КСО-08, КІ-01—04, КЗП-02, 04, 07, КСП-02—09
			— обладнання, апарати, інструменти для виготовлення знімних, незнімних, бюгельних, щелепно-лицевих, ортодонтичних протезів та апаратів на всіх етапах	02.ПФ.С.01.ПП.Н.02	КІ-03—05, КЗП-02, 06, 08, КСП-02—09
			— уміти дотримуватися загальних правил охорони праці на всіх етапах виготовлення ортопедичних	02.ПФ.С.01.ПП.Н.03	КЗП-02, 04, 06, КСП-02—09

Зміст виробничої функції	Назва типового завдання діяльності	Шифр типового завдання діяльності	Зміст уміння	Шифр уміння	Шифр компетенції
			конструкцій		
1. Організаційна	Створення сприятливого психологічного мікроклімату в зуботехнічній лабораторії	01.СВ.С.02	Використовуючи норми міжособистісного спілкування, спираючись на трудове законодавство, дотримуючись деонтологічних вимог		
			— уміти створювати позитивний психологічний клімат у колективі лікувального закладу	01.СВ.С.02.ПР.Р.04	КСО-01, 04—06, КІ-03, КЗН-02—05, 07
2. Технічна	Підготовка відбитків до виготовлення моделей	02.ПФ.С.02	Враховуючи особливості анатомічної будови щелеп, знання зуботехнічних матеріалів та технології виготовлення різних видів протезів, апаратів і шинуючих конструкцій у зуботехнічній лабораторії, вміти:		
			— готувати відбитки з різних матеріалів до виготовлення моделей;	02.ПФ.С.02.ПП.Н.04	КСО-07, КІ-05, КЗП-02, 07, 09, КСП-02—07, 09
			— дезінфікувати відбитки, інструменти та ортопедичні конструкції	02.ПФ.С.02.ПП.Н.05	КСО-08, КЗП-02, 04, 07, КСП-02—07, 09
	Виготовлення моделей	02.ПФ.С.03	Використовуючи знання з анатомії, зуботехнічних матеріалів, дотримуючись відповідних технологічних вимог та правил техніки безпеки, за допомогою відповідного обладнання, інструментів та матеріалів у зуботехнічній лабораторії, вміти виготовляти:		
			— гіпсові моделі	02.ПФ.С.03.ПП.Н.06	КСО-07, КІ-05, КЗП-02, 04, 07,

Зміст виробничої функції	Назва типового завдання діяльності	Шифр типового завдання діяльності	Зміст уміння	Шифр уміння	Шифр компетенції
					09, КСП-02—07, 09
			— комбіновані моделі	02.ПФ.С.03.ПП.Н.07	КСО-07, КІ-05, КЗП-02, 04, 06—09, КСП-02—05, 09.
			— розбірні моделі	02.ПФ.С.03.ПП.Н.08	КСО-07, КІ-05, КЗП-02, 04, 06—09, КСП-03, 09
			— вогнетривкі моделі	02.ПФ.С.03.ПП.Н.09	КСО-07, КІ-05, КЗП-02, 04, 06—09, КСП-02—04, 09
	Підготовка моделей до роботи	02.ПФ.С.04	Використовуючи знання вимог до моделей, вміти оцінювати моделі	02.ПФ.С.04.ПП.Н.10	КСО-05, 07, КІ-02, КЗП-01, 09, КСП-02-09
Використовуючи знання з призначення, будови паралелометра, паралелометрії та паралелографії вміти провести паралелометрію моделі			02.ПФ.С.04.ПП.Н.11	КСО-03, 05, 07, КІ-02, 05, КЗП-08, 09, КСП-02, 04, 09	
Уміти готувати моделі до виготовлення:					
— знімних протезів			02.ПФ.С.04.ПП.Н.12	КСО-07, КІ-05, КЗП-02, 08, КСП-02, 09	
— незнімних протезів			02.ПФ.С.04.ПП.Н.13	КСО-07, КІ-05, КЗП-02, 08, КСП-03, 09	
— бюгельних протезів			02.ПФ.С.04.ПП.Н.14	КСО-07, КІ-05, КЗП-02, 08, КСП-04, 09	
— ортодонтичних апаратів і протезів для дітей;			02.ПФ.С.04.ПП.Н.15	КСО-07, КІ-05, КЗП-02, 08, КСП-05, 09	
— щелепно-лицевих конст-рукцій.			02.ПФ.С.04.ПП.Н.16	КСО-07, КІ-05, КЗП-02, 08, КСП-06, 09	
Виготовлення воскових базисів з оклюзійними валиками	02.ПФ.С.05	<i>Використовуючи знання артикуляції і оклюзії, топографії дефектів зубних рядів, вимог до воскових базисів з оклюзійними валиками, уміти виготовляти</i>			

Зміст виробничої функції	Назва типового завдання діяльності	Шифр типового завдання діяльності	Зміст уміння	Шифр уміння	Шифр компетенції
			<i>базис з оклюзійними валиками в разі:</i>		
			— часткового дефекту зубного ряду	02.ПФ.С.05.ПП.Н.17	КСО-07, 08, КІ-05, КЗН-07, КЗП-01, 02, 06, 08, КСП-02, 04, 06, 09
			— повної відсутності зубів	02.ПФ.С.05.ПП.Н.18	КСО-07, 08, КІ-05, КЗН-07, КЗП-01, 02, 06, 08, КСП-02, 06, 09
			— уміти виготовляти тверді базиси з оклюзійними валиками	02.ПФ.С.05.ПП.Н.19	КСО-07, 08, КІ-05, КЗН-07, КЗП-01, 02, 06, 08, КСП-02, 09
	Гіпсування моделей в оклюдатор і артикулятор	02.ПФ.С.06	Використовуючи знання визначення центральної оклюзії, опираючись на поняття артикуляції, оклюзії та її видів, знання принципів побудови оклюдаторів, їхнє призначення та конструкції, уміти гіпсувати моделі в оклюдатор	02.ПФ.С.06.ПП.Н.20	КСО-07, КІ-05, КЗН-07, КЗП-01, 06, КСП-02—09
			Використовуючи знання з біомеханіки жувального апарату, принципів побудо-ви артикуляторів, їхніх видів та призначення, уміти гіпсувати моделі в артикулятор	02.ПФ.С.06.ПП.Н.21	КСО-07, КІ-05, КЗН-07, КЗП-01, 06, 08, КСП-02—04, 09
	Виготовлення утримувальних пристосувань	02.ПФ.С.07	<i>Використовуючи знання з класифікації систем кламерів, враховуючи вимоги до них та види кламерної фіксації протеза, уміти виготовляти:</i>		
			— гнуті кламери	02.ПФ.С.07.ПП.Н.22	КСО-05, 07, КІ-05, КЗП-02, 06, 07, 09, КСП-02, 05, 06, 07, 09
			— литі опорно-утримувальні кламери	02.ПФ.С.07.ПП.Н.23	КСО-05, 07, КІ-05, КЗП-01, 02, 06, 07, 09, КСП-04, 07, 09

Зміст виробничої функції	Назва типового завдання діяльності	Шифр типового завдання діяльності	Зміст уміння	Шифр уміння	Шифр компетенції
			— використовуючи показання, уміти виготовляти інші стабілізувальні пристосування	02.ПФ.С.07.ПП.Н.24	КСО-05, 07, КІ-05, КЗП-02, 06, 07, 09, КСП-02—07, 09
	Вставлення штучних зубів	02.ПФ.С.08	Використовуючи знання з теорій артикуляцій, орієнтири для вставлення, правила підбору, вимоги до вставлення штучних зубів та особливості роботи з керамічними штучними зубами, уміти вставляти штучні пластмасові зуби в разі:		
— часткових дефектів зубного ряду			02.ПФ.С.08.ПП.Н.25	КСО-03—07, КІ-03, 05, КЗП-01, 02, 06, 07—09, КСП-02, 04—07, 09	
— повної відсутності зубів за будь-яких співвідношень щелеп			02.ПФ.С.08.ПП.Н.26	КСО-03—07, КІ-03, 05, КЗП-01, 02, 06, 07—09, КСП-02, 07, 09.	
Моделювання базису протеза		02.ПФ.С.09	— уміти провести моделювання воскової композиції протеза згідно з вимогами	02.ПФ.С.09.ПП.Н.27	КСО-07, КІ-05, КЗП-01, 02, 06, 07, КСП-02, 04—07, 09
Гіпсування воскових композицій зубних протезів у кювету		02.ПФ.С.10	— уміти гіпсувати воскову композицію ортопедичної конструкції в кювету.	02.ПФ.С.10.ПП.Н.28	КСО-05, 07, 08, КІ-05, КЗП-02, 06—08, КСП-02—07, 09
Заміна воску на пластмасу		02.ПФ.С.11	Враховуючи вимоги до охорони праці, уміти:		
			— замінювати восковий базис на пластмасовий	02.ПФ.С.11.ПП.Н.29	КСО-07, 08, КІ-05, КЗП-02, 06—08, КСП-02 - 07, 09
			— формувати пластмаси	02.ПФ.С.11.ПП.Н.30	КСО-07, 08, КІ-05, КЗП-02, 06—08, КСП-02—07, 09
Полімеризація пластмаси		02.ПФ.С.12	Уміти:		
			— проводити полімеризацію пластмас	02.ПФ.С.12.ПП.Н.31	КСО-07, 08, КІ-05, КЗП-02, 06—08, КСП-02—07, 09

Зміст виробничої функції	Назва типового завдання діяльності	Шифр типового завдання діяльності	Зміст уміння	Шифр уміння	Шифр компетенції
			— звільняти протези з кювет	02.ПФ.С.12.ПП.Н.32	КСО-07, КІ-05, КЗП-02, 06, КСП-02—07, 09
	Оброблення, шліфування й полірування протезів та апаратів	02.ПФ.С.13	Враховуючи властивості матеріалів та вимоги до охорони праці, уміти оброблювати:		
— пластмасові конструкції			02.ПФ.С.13.ПП.Н.33	КСО-07, КІ-05, КЗП-02, 06—09, КСП-02—07, 09	
— металеві конструкції			02.ПФ.С.13.ПП.Н.34	КСО-07, КІ-05, КЗП-02, 06—09, КСП-02—07, 09	
— оброблювати, шліфувати та полірувати протези й апарати			02.ПФ.С.13.ПП.Н.35	КСО-07, КІ-05, КЗП-02, 06—09, КСП-05, 06, 09	
Виготовлення індивідуальних відбиткових ложок		02.ПФ.С.14	Володіючи знаннями з різновидів відбиткових ложок, уміти виготовляти індивідуальні ложки	02.ПФ.С.14.ПП.Н.36	КСО-05, 07, КІ-02, 05, КЗП-01, 02, 06—09, КСП-02, 04, 09
Лагодження протезів		02.ПФ.С.15	Уміти лагодити протези та апарати	02.ПФ.С.15.ПП.Н.37	КСО-07, КІ-02, 05, КЗН-07, КЗП-02, 04, 06, 07, КСП-02—04, 07, 09
Моделювання форми зубів		02.ПФ.С.16	Використовуючи знання з анатомії та фізіології порожнини рота, технології виготовлення ортопедичних конструкцій, зуботехнічних матеріалів, враховуючи вимоги до охорони праці, застосовуючи необхідні обладнання, інструменти та матеріали в зубо-технічній лабораторії, вміти:		
			— моделювати анатомічну форму всіх груп зубів	02.ПФ.С.16.ПП.Н.38	КСО-05, 07, КІ-05, КЗП-01, 02, 06, 07, 09, КСП-03, 08, 09
Виготовлення штучних коронок		02.ПФ.С.17	— проводити штампування	02.ПФ.С.17.ПП.Н.39	КСО-07, 08, КІ-05, КЗП-02, 06, 07, КСП-03, 05, 09

Зміст виробничої функції	Назва типового завдання діяльності	Шифр типового завдання діяльності	Зміст уміння	Шифр уміння	Шифр компетенції
			Уміти виготовляти:		
			— пластмасову коронку	02.ПФ.С.17.ПП.Н.40	КСО-07, КІ-05, КЗП-01, 02, 04, 06, 07, 08, КСП-03, 09
			— металеву штамповану коронку	02.ПФ.С.17.ПП.Н.41	КСО-07, КІ-05, КЗП-01, 02, 04, 06-08, КСП-03, 09
			— ортодонтичну коронку	02.ПФ.С.17.ПП.Н.42	КСО-05, 07, КІ-05, КЗП-01, 02, 06, 07, КСП-05, 09
			— коронку під опорно-утримувальний кламер	02.ПФ.С.17.ПП.Н.43	КСО-05, 07, КІ-05, КЗП-01, 02, 06, 07, 09, КСП-04, 09
			— комбіновану коронку за методом Белкіна	02.ПФ.С.17.ПП.Н.44	КСО-07, КІ-05, КЗП-01, 02, 06, 07, 09, КСП-03, 09
			— суцільновідлиту коронку	02.ПФ.С.17.ПП.Н.45	КСО-07, 08, КІ-05, КЗП-01, 02, 04, 06—09, КСП-03, 09
			— суцільновідлиту коронку з покриттям	02.ПФ.С.17.ПП.Н.46	КСО-05, 07, 08, КІ-05, КЗП-01, 02, 04, 06—09, КСП-03, 09
	Виготовлення штифтових конструкцій.	02.ПФ.С.18	— суцільновідлиту куксу з штифтом	02.ПФ.С.18.ПП.Н.47	КСО-05, 07, 08, КІ-05, КЗП-02, 04, 06-08, КСП-03, 09
	Лиття металевих конструкцій	02.ПФ.С.19	Використовуючи знання правил створення ливникової системи, формування в опоку, підготовки та відливання конструкцій, уміти:		
			— створювати ливникові системи	02.ПФ.С.19.ПП.Н.48	КСО-03, 05, 07, КІ-05, КЗП-02, 06, 07, КСП-02—04, 09
			— звільняти вилівок від ливникової системи	02.ПФ.С.19.ПП.Н.49	КІ-05, КЗП-02, 06, 08, КСП-02—04, 08
	Виготовлення мостоподібних протезів	02.ПФ.С.20	Використовуючи знання з анатомії та фізіології порожнини рота, технології виготовлення ортопедичних конструкцій,		

Зміст виробничої функції	Назва типового завдання діяльності	Шифр типового завдання діяльності	Зміст уміння	Шифр уміння	Шифр компетенцій
			<i>зуботехнічних матеріалів, враховуючи вимоги до охорони праці, застосовуючи необхідні обладнання, інструменти та матеріали в зуботехнічній лабораторії:</i>		
			— вміти паяти проміжну частину з коронками	02.ПФ.С.20.ПП.Н.50	КСО-02, 05, 07, КІ-05, КЗП-02, 06—09, КСП-03, 05, 09
			<i>Знаючи показання та протипоказання, переваги та недоліки, вміти виготовляти:</i>		
			— мостоподібні протези з пластмаси	02.ПФ.С.20.ПП.Н.51	КСО-05, 07, КІ-05, КЗН-07, КЗП-01, 02, 06-09, КСП-03, 09.
			— паяні мостоподібні протези з металевою проміжною частиною	02.ПФ.С.20.ПП.Н.52	КСО-05, 07, КІ-05, КЗН-07, КЗП-01, 02, 06-09, КСП-03, 05, 09
			— паяні мостоподібні протези з комбінованою проміжною частиною	02.ПФ.С.20.ПП.Н.53	КСО-05, 07, КІ-05, КЗН-07, КЗП-01, 02, 06-09, КСП-03, 05, 09
			— суцільнолітні мостоподібні протези	02.ПФ.С.20.ПП.Н.54	КСО-05, 07, КІ-01, 02, 05, КЗН-07, КЗП-01, 02, 06—09, КСП-03, 09
			— суцільнолітні мостоподібні протези з покриттям пластмасою	02.ПФ.С.20.ПП.Н.55	КСО-05, 07, КІ-05, КЗН-07, КЗП-01, 02, 06-09, КСП-03, 09
			— суцільнолітні мостоподібні протези з покриттям фотополімерною масою	02.ПФ.С.20.ПП.Н.56	КСО-03, 05, 07, КІ-01—05, КЗН-07, КЗП-01, 02, 06—09, КСП-03, 09
			— суцільнолітні мостоподібні протези з покриттям керамічною масою	02.ПФ.С.20.ПП.Н.57	КСО-03, 05, 07, КІ-01—05, КЗН-07, КЗП-01, 02, 06—09, КСП-03, 09
	Виготовлення бюгельних протезів	02.ПФ.С.21	<i>Використовуючи знання з анатомії та фізіології</i>		

Зміст виробничої функції	Назва типового завдання діяльності	Шифр типового завдання діяльності	Зміст уміння	Шифр уміння	Шифр компетенції
			<i>порожнини рота, технології виготовлення ортопедичних конструкцій, зуботехнічних матеріалів, враховуючи вимоги до охорони праці, застосовуючи необхідні обладнання, інструменти та матеріали в зуботехнічній лабораторії, вміти:</i>		
			— планувати конструкції бюгельних протезів за різних дефектів зубного ряду	02.ПФ.С.21.ПП.Н.58	КСО-03, 05, 07, КЗН-07, КЗП-01, 08, 09, КСП-04, 09
			— наносити на модель малюнок каркасу бюгельного протеза	02.ПФ.С.21.ПП.Н.59	КСО-03, 05, 07, КЗН-07, КЗП-01, 08, 09, КСП-04, 09
			— моделювати елементи каркасу бюгельного протеза	02.ПФ.С.21.ПП.Н.60	КСО-07, КІ-05, КЗП-02, 06—09, КСП-04, 09
	Припасування металевих конструкцій	02.ПФ.С.22	<i>Вміти припасовувати:</i>		
			— відлитий каркас бюгельного протеза	02.ПФ.С.22.ПП.Н.61	КСО-07, КІ-05, КЗП-01, 02, 06, 08, КСП-04, 09
			— відлитий базис знімного протеза	02.ПФ.С.22.ПП.Н.62	КСО-07, КІ-05, КЗП-01, 02, 06, 08, КСП-02, 09
			— відлитий мостоподібний протез	02.ПФ.С.22.ПП.Н.63	КСО-07, КІ-05, КЗП-01, 02, 06, 08, КСП-03, 09
			— відлиту коронку	02.ПФ.С.22.ПП.Н.64	КСО-05, 07, КІ-05, КЗП-01, 02, 06—08, КСП-03, 09
			— відлитий ковпачок	02.ПФ.С.22.ПП.Н.65	КСО-05, 07, КІ-05, КЗП-02, 06—08, КСП-03, 09
			— відлиту куксу	02.ПФ.С.22.ПП.Н.66	КСО-05, 07, КІ-05, КЗП-02, 06—08, КСП-03, 09
	Елементи ортодонтичних апаратів	02.ПФ.С.23	<i>Використовуючи знання з анатомії та фізіології ротової порожнини, зуботехнічних</i>		

Зміст виробничої функції	Назва типового завдання діяльності	Шифр типового завдання діяльності	Зміст уміння	Шифр уміння	Шифр компетенції
			<i>матеріалів, дотримуючись правил техніки безпеки, застосовуючи необхідні обладнання, інструменти та матеріали в зубо-технічній лабораторії, вміти виготовляти активnodіючі, пасивnodіючі, фіксувальні елементи ортодонтичних апаратів, апарати та протези для дітей:</i>		
			— протрагувальну пружину	02.ПФ.С.23.ПП.Н.67	КСО-05, 07, КІ-05, КЗП-01, 02, 06, 07, 09, КСП-05, 09
			— розширювальну пружину Коффіна	02.ПФ.С.23.ПП.Н.68	КСО-05, 07, КІ-05, КЗП-01, 02, 06, 07, 09, КСП-05, 09
			— пружини Калвеліса	02.ПФ.С.23.ПП.Н.69	КСО-05, 07, КІ-05, КЗП-01, 02, 06, 07, 09, КСП-05, 09
			— булавоподібну пружину	02.ПФ.С.23.ПП.Н.70	КСО-05, 07, КІ-05, КЗП-01, 02, 06, 07, 09, КСП-05, 09
			— грушоподібну пружину	02.ПФ.С.23.ПП.Н.71	КСО-05, 07, КІ-05, КЗП-01, 02, 06, 07, 09, КСП-05, 09
			— вестибулярну дугу	02.ПФ.С.23.ПП.Н.72	КСО-05, 07, КІ-05, КЗП-01, 02, 06, 07, 09, КСП-05, 09
			— піднебінну дугу	02.ПФ.С.23.ПП.Н.73	КСО-05, 07, КІ-05, КЗП-01, 02, 06, 07, 09, КСП-05, 09
			— язикову дугу	02.ПФ.С.23.ПП.Н.74	КСО-05, 07, КІ-05, КЗП-01, 02, 06, 07, 09, КСП-05, 09
			— похилі площини	02.ПФ.С.23.ПП.Н.75	КСО-05, 07, КІ-05, КЗП-01, 02, 06, 07, 09, КСП-05, 09
			— накушувальні площини та щити	02.ПФ.С.23.ПП.Н.76	КСО-05, 07, КІ-05, КЗП-01, 02, 06, 07, 09, КСП-05, 09
			— ортодонтичні кільця	02.ПФ.С.23.ПП.Н.77	КСО-05, 07, КІ-05, КЗП-01, 02, 06, 07, 09, КСП-05, 09

Зміст виробничої функції	Назва типового завдання діяльності	Шифр типового завдання діяльності	Зміст уміння	Шифр уміння	Шифр компетенції
Апарати та протези для дітей		02.ПФ.С.24	— регулятор функцій Френкеля	02.ПФ.С.24.ПП.Н.78	КСО-05, 07, КІ-05, КЗП-01, 02, 06, 07, 09, КСП-05, 09
			— активатор Андресена—Гойпля	02.ПФ.С.24.ПП.Н.79	КСО-05, 07, КІ-05, КЗП-01, 02, 06, 07, 09, КСП-05, 09
			— вестибуло-оральну пластинку Крауза	02.ПФ.С.24.ПП.Н.80	КСО-05, 07, КІ-05, КЗП-01, 02, 06, 07, 09, КСП-05, 09
			— апарат Брюкля	02.ПФ.С.24.ПП.Н.81	КСО-05, 07, КІ-05, КЗП-01, 02, 06, 07, 09, КСП-05, 09
			— напрямну коронку Катца	02.ПФ.С.24.ПП.Н.82	КСО-05, 07, КІ-05, КЗП-01, 02, 06, 07, 09, КСП-05, 09
			— ковзну дугу Енгля	02.ПФ.С.24.ПП.Н.83	КСО-05, 07, КІ-05, КЗП-01, 02, 06, 07, 09, КСП-05, 09
			— апарат Коркгауза з вертикальними балками для лікування діастем	02.ПФ.С.24.ПП.Н.84	КСО-05, 07, КІ-05, КЗП-01, 02, 06, 07, 09, КСП-05, 09
			— розсувний знімний протез на верхню щелепу з кламерами Адамса та Шварца	02.ПФ.С.24.ПП.Н.85	КСО-05, 07, КІ-05, КЗП-01, 02, 06, 07, 09, КСП-05, 09
			— апарат на верхню щелепу з похилою площиною, розширювальною подвійною пружиною Коффіна, протрагувальними пружинами на бічні різці, вестибулярною дугою та кламерами Адамса і Шварца	02.ПФ.С.24.ПП.Н.86	КСО-05, 07, КІ-05, КЗП-01, 02, 06, 07, 09, КСП-05, 09
			Знати правила виготовлення підборідної праці	02.ПФ.С.24.ПР.Р.87	КСО-05, 07, КІ-05, КЗП-01, 02, 06, 07, 09, КСП-05, 09
Щелепно-лицеві конструкції	02.ПФ.С.25	<i>Використовуючи знання з анатомії та фізіології порожнини рота, технології виготовлення ортопедичних конструкцій, зуботехнічних</i>			

Зміст виробничої функції	Назва типового завдання діяльності	Шифр типового завдання діяльності	Зміст уміння	Шифр уміння	Шифр компетенції
			<i>матеріалів, враховуючи вимоги до охорони праці, застосовуючи необхідні обладнання, інструменти та матеріали в зуботехнічній лабораторії, вміти виготовляти:</i>		
			— шину Лімберга	02.ПФ.С.25.ПП.Н.88	КСО-05, 07, КІ-05, КЗП-01, 02, 06, 07, 09, КСП-06, 09
			— апарат Шура	02.ПФ.С.25.ПП.Н.89	КСО-05, 07, КІ-05, КЗП-01, 02, 06, 07, 09, КСП-06, 09
			— апарат Бетельмана	02.ПФ.С.25.ПП.Н.90	КСО-05, 07, КІ-05, КЗП-01, 02, 06, 07, 09, КСП-06, 09
			— обтуратор Ільїної—Маркосян	02.ПФ.С.25.ПП.Н.91	КСО-05, 07, КІ-05, КЗП-01, 02, 06, 07, 09, КСП-06, 09
			— плаваючий обтуратор Кеза	02.ПФ.С.25.ПП.Н.92	КСО-05, 07, КІ-05, КЗП-01, 02, 06, 07, 09, КСП-06, 09
			Знати правила виготовлення боксерської капи	02.ПФ.С.25.ПР.Р.93	КСО-05, 07, КІ-05, КЗП-01, 02, 06, 07, 09, КСП-06, 09
	Сучасні технології	02.ПФ.С.26	<i>Використовуючи знання з анатомії та фізіології ротової порожнини, зуботехнічних матеріалів, сучасних технологій виготовлення ортопедичних конструкцій, мати уявлення про:</i>		
			— використання електро-хімічних та гальванотехнічних процесів у протезуванні	02.ПФ.С.26.ПР.Р.94	КСО-03, 05, 07, КІ-01—05, КЗН-07, КЗП-02, 06—09, КСП-02—04, 09
			— виготовлення найлонових протезів та протезів з найлоновими кламерами	02.ПФ.С.26.ПР.Р.95	КСО-02, 03, 05—07, КІ-01—05, КЗП-01, 02, 06—08, КСП-02, 04, 09
			— мантильний спосіб заміни воскового базису на пластмасовий;	02.ПФ.С.26.ПР.Р.96	КСО-03, 05, 07, КІ-01-05, КЗП-01, 02, 06—08, КСП-02,

Зміст виробничої функції	Назва типового завдання діяльності	Шифр типового завдання діяльності	Зміст уміння	Шифр уміння	Шифр компетенції
					04, 09
			— виготовлення конструкцій з титанових сплавів	02.ПФ.С.26.ПР.Р.97	КСО-03, 05, 07, КІ-01—05, КЗП-02, 06—08, КСП-03, 04, 09
			— протезування на імплантатах	02.ПФ.С.26.ПР.Р.98	КСО-02, 03, 05—07, КІ-01-05, КЗП-01, 02, 06—08, КСП-02, 03, 04, 09
			— методики використання фотополімерних матеріалів	02.ПФ.С.26.ПР.Р.99	КСО-02, 03, 05, 07, КІ-01-05, КЗП-01, 02, 06-08, КСП-02, 03, 09

Додаток В

Компетенції випускників вищого навчального закладу, що вимагаються, та система умінь, що їх відображає

Компетенція щодо вирішення проблем та завдань соціальної діяльності, інструментальних, загальнонаукових та професійних завдань	Абревіатура компетенції	Зміст уміння	Шифр уміння
Компетенції соціально-особистісні	КСО		
— розуміння та сприйняття етичних норм поведінки	КСО-01	Використовуючи знання ділового етикету, ділової мови та норм усного та письмового спілкування, уміти логічно й послідовно доводити інформацію під час професійного та соціально-побутового спілкування. Уміти взаємоузгоджувати особисті, колективні та суспільні інтереси	КСО-01.ЗР.Р.01
— розуміння не обхідності дотримання норм здорового способу життя	КСО-02	Визначаючи особистий рівень працездатності, підтримувати здоровий режим роботи і відпочинку, розвивати та удосконалювати фізичну підготовку і загартування	КСО-02.ПР.Н.02
— здатність учитися	КСО-03	На основі умінь і навичок, самоосвіти та самоаналізу, вміти систематизувати інформацію та збагачувати свій інтелект	КСО-03.ПР.О.03
— здатність до критики і самокритики	КСО-04	Спираючись на певний рівень інтелектуальних знань та комплекс моральних особистих якостей, виховувати уміння поважати інші погляди щодо проблемних питань професійної діяльності, вміти самокритично оцінювати свою поведінку та результати діяльності	КСО-04.ЗР.Р.04
— здатність до творчого та системного мислення	КСО-05	Спираючись на особистий інтелектуальний рівень, з урахуванням світових тенденцій розвитку послуг, здійснювати свою професійну діяльність	КСО-05.ЗП.Н.05
		На основі умінь і навичок, самоосвіти та самоаналізу, вміти систематизувати інформацію з метою підвищення ефективності праці на основі системного та методологічного підходу до предметної діяльності	КСО-05.ЗР.Н.06
— комунікабельність, толерантність;	КСО-06	Спираючись на певний рівень особистих якостей, толерантно ставитися до протилежних думок, уміти брати участь у дискусіях та виборі оптимальних рішень	КСО-06.ПР.Р.07
— розуміння важливості виконуваної роботи;	КСО-07	Виховувати прагнення до отримання найвищих показників якості результатів у професійній діяльності. Виховувати прагнення до найкращих результатів праці, спираючись на особистий та інтелектуальний рівень, враховуючи тенденції соціального та економічного розвитку держави	КСО-07.ЗР.Р.08
— екологічна грамотність	КСО-08	Спираючись на знання з основних принципів збереження чистоти довкілля, вміти запобігати та передбачати небезпечні результати діяльності людини	КСО-08.ПР.Р.09

Компетенція щодо вирішення проблем та завдань соціальної діяльності, інструментальних, загальнонаукових та професійних завдань	Абревіатура компетенції	Зміст уміння	Шифр уміння
		та технічних систем у природному середовищі. Уміти забезпечувати професійну безпеку та безпеку життєдіяльності в нормальних умовах та надзвичайних ситуаціях, спираючись на знання шкідливих та небезпечних факторів діяльності людини в природному середовищі	
Компетенції інструментальні	КІ		
— навички роботи з комп'ютером	КІ-01	Мати навички збирання інформації в комп'ютерних мережах, вміти збагачувати свій інтелектуальний та професійний рівень, накопичувати обсяг можливих комунікативних зв'язків з різних аспектів професійної діяльності	КІ-01.ПП.О.01
— навички опрацювання отриманої інформації	КІ-02	Спираючись на знання, вміти аналізувати, систематизувати, обробляти, зберігати отриману в процесі роботи інформацію	КІ-02.ПП.О.02
— знання державної мови, норм ділового та професійного спілкування	КІ-03	Використовуючи знання державної мови, вміти збагачувати свій інтелект шляхом самоосвіти, накопичувати знання та навички з різних аспектів професійної діяльності, здійснювати професійну діяльність в усіх її видах, уміти логічно й послідовно доводити інформацію під час професійного та соціально-побутового спілкування	КІ-03.ПП.О.03
— знання іноземної(их) мови(мов), використання однієї з іноземних мов у соціальній і професійній сферах	КІ-04	Використовуючи знання іноземної мови (мов), мати навички збирання інформації, вміти збагачувати свій інтелект шляхом самоосвіти, вміти накопичувати знання та навички з різних аспектів професійної діяльності	КІ-04.ПП.Р.04
— навички використання обладнання, апаратів та інструментів у практичній діяльності	КІ-05	Знати будову обладнання та апаратів, вміти експлуатувати їх у раціональному режимі та здійснювати профілактичний догляд. Використовувати інструменти за призначенням	КІ-05.ПП.Н.05
Компетенції загальнонаукові	КЗН		
— базові уявлення про основи філософії, що сприяють формуванню світогляду, правильному сприйняттю сучасних проблем розвитку суспільства	КЗН-01	Розрізняти світобачення і світорозуміння кожної культурно-історичної епохи; орієнтуватись у різноманітності релігійних вчень	КЗН-01.ЗР.Р.01
— базові знання з культурології для засвоєння та реалізації наукових і культурних досягнень світової цивілізації, з толерантним відношенням до різних	КЗН-02	Збагачувати власну духовну культуру шляхом самоосвіти, творчо працювати над поглибленням і вдосконаленням культурно-освітніх знань	КЗН-02.ЗР.Р.02

Компетенція щодо вирішення проблем та завдань соціальної діяльності, інструментальних, загальнонаукових та професійних завдань	Абревіатура компетенції	Зміст уміння	Шифр уміння
культур і релігій			
— базові знання з основ правознавства, що формують непримиренне ставлення до порушень законності і правопорядку, активну громадську позицію у боротьбі з ними	КЗН-03	Спираючись на філософські погляди, аргументовано відстоювати свою світоглядну та громадянську позицію. Неупереджено, науково, логічно аналізувати та оцінювати соціально-значущі проблеми і процеси, факти, явища суспільного життя	КЗН-03.ПР.О.03
— базові знання з історії України для оцінювання сучасних процесів та проблем соціально-політичного життя держави з точки зору історичних подій та геополітичного положення України	КЗН-04	Науково, логічно з'ясовувати причинно-наслідкові зв'язки в історичних подіях минулого, аналізувати та узагальнювати історичний матеріал, порівнювати, оцінювати, пояснювати історичні факти	КЗН-04.ЗР.Р.04
— базові знання із соціології для оцінювання сучасних процесів соціального життя суспільства	КЗН-05	Розпізнавати різні види владних відносин, специфіку політичної влади, її сутність, структуру, функції, орієнтуватися в міжнародному політичному житті, мати уявлення про місце і статус України в сучасному світі	КЗН-05.ЗР.Р.05
— базові уявлення про економічні закони життя суспільства з основами економіки	КЗН-06	Спираючись на отриманні знання, вміти вирішувати практичні, професійні завдання в сучасних умовах державотворення та в процесі формування ринкової економіки	КЗН-06.ПР.О.06
— знання основ міжособистісного спілкування та уміння використовувати їх у професійній діяльності	КЗН-07	Використовуючи знання основ міжособистісного спілкування, бути спроможним спілкуватися з медичним персоналом, сприяти формуванню психологічного мікроклімату в колективі зубопротезної лабораторії	КЗН-07.ПР.Р.07
Компетенції загальнопрофесійні	КЗП		
— базові знання про анатомію, фізіологію, органи і системи людини, як організму в цілому, про будову, біомеханіку та вікові особливості щелепно-лицевої ділянки	КЗП-01	Використовуючи знання з анатомії та фізіології, мати уявлення про будову органів і систем людини, як єдиного організму, щелепно-лицевої ділянки, мати знання з біомеханіки нижньої щелепи та вміти використовувати їх у практичній роботі, враховуючи вікові зміни та особливості	КЗП-01.ПР.Р.01
— здатність дотримуватися вимог безпеки життєдіяльності	КЗП-02	Вміти забезпечувати професійну безпеку та безпеку життєдіяльності в нормальних умовах та надзвичайних ситуаціях, спираючись на знання з ідентифікації шкідливих та небезпечних факторів діяльності людини в природному середовищі та в професійній діяльності	КЗП-02.ПП.Р.02
— використання теоретичних знань і практичних навичок з першої медичної	КЗП-03	Вміти надавати першу медичну допомогу в разі нещасних випадків, у надзвичайних ситуаціях: аваріях, катастрофах, стихійних лихах та	КЗП-03.ПП.Р.03

Компетенція щодо вирішення проблем та завдань соціальної діяльності, інструментальних, загальнонаукових та професійних завдань	Абревіатура компетенції	Зміст уміння	Шифр уміння
підготовки та медицини надзвичайних ситуацій у професійній діяльності		застосуваннях сучасної зброї масового ураження	
— базові знання основ екології, розуміння екологічних наслідків своєї професійної діяльності	КЗП-04	Опираючись на знання з основних принципів збереження чистоти довкілля, вміти передбачати небезпечні результати діяльності людини в природному середовищі та екологічні наслідки професійної діяльності	КЗП-04.ЗР.Р.04
— мати уявлення про організацію стоматологічної допомоги населенню України, про основи загальної гігієни та профілактичної медицини, про терапевтичну, хірургічну стоматологію і профілактику стоматологічних захворювань та уміння використовувати їх у професійній діяльності	КЗП-05	Знати принципи організації та обсяг надання кваліфікованої стоматологічної допомоги населенню України, орієнтуватися в основах загальної гігієни і профілактичної медицини, володіти знаннями з етіології та патогенезу основних стоматологічних захворювань, вміти проводити профілактичну роботу щодо запобігання їх виникнення	КЗП-05.ЗР.Р.05
— базові знання нормативно-правової бази з охорони праці, мати сучасні уявлення про устрій зубо-технічної лабораторії, санітарно-гігієнічні нормативи та здатність дотримуватися вимог охорони праці при виготовленні знімних, незнімних, бюгельних, щелепно-лицевих протезів, ортодонтичних конструкцій, під час роботи в ливарній лабораторії, кабінеті металокераміки, стоматологічному кабінеті та роботи із зубо-технічними матеріалами	КЗП-06	Дотримуючись загальногігієнічних та нормативно-правових документів з охорони праці, знати структуру зуботехнічної лабораторії та її підрозділів, вміти оцінювати відповідність її санітарно-гігієнічним вимогам, вміти укомплектувати робоче місце зубного техника до роботи необхідним обладнанням, апаратами, інструментами та матеріалами, підготувати їх до роботи, підготувати документацію, дотримуватися вимог охорони праці під час професійної діяльності в зубо-технічній лабораторії та інших приміщеннях	КЗП-06.ЗР.Р.06
— базові знання властивостей, технологій пере-роблення зуботехнічних матеріалів	КЗП-07	Володіти знаннями властивостей зуботехнічних матеріалів, вміти переробляти їх у різні види ортопедичних конструкцій відповідно до інструкцій	КЗП-07.ПР.Р.07
— базові уявлення про технології в ортопедичній стоматології, навички роботи з устаткуванням та сучасною апаратурою в лабораторних та виробничих умовах	КЗП-08	З метою вирішення професійних завдань діяльності вміти підвищувати свій професійний рівень, застосовуючи сучасні методи роботи в лабораторних та виробничих умовах, розвивати навички роботи з використанням сучасного обладнання	КЗП-08.ПР.Р.08

Компетенція щодо вирішення проблем та завдань соціальної діяльності, інструментальних, загальнонаукових та професійних завдань	Абревіатура компетенції	Зміст уміння	Шифр уміння
— володіння методами спостереження, опису, класифікації, діагностики, проведення аналізу та узагальнення результатів діяльності	КЗП-09	Володіти методами спостереження й аналізу, робити висновки та узагальнення, систематизувати здобуті результати і вміти використовувати їх для підвищення якості професійної діяльності	КЗП-09.ЗР.Р.09
Компетенції спеціалізовано-професійні	КСП		
— здатність використовувати зміст стандартів та нормативних документів у практичній діяльності зубного техника	КСП-01	Використовувати зміст стандартів та інших професійно-виробничих нормативних документів у практичній діяльності зубного техника	КСП-01.ПР.Р.01
— здатність використовувати теоретичні знання, уміння й практичні навички під час виготовлення знімних пластинкових протезів	КСП-02	Враховуючи особливості анатомічної будови щелеп, знання зуботехнічних матеріалів та технологій виготовлення різних видів протезів, дотримуючись вимог охорони праці, використовуючи теоретичні знання, уміння й практичні навички, вміти виготовляти знімні пластинкові протези у разі часткових дефектів зубних рядів	КСП-02.ПП.Н.02
		Враховуючи особливості анатомічної будови щелеп, знання зуботехнічних матеріалів та технологій виготовлення різних видів протезів, дотримуючись вимог охорони праці, використовуючи теоретичні знання, уміння і практичні навички, вміти виготовляти знімні пластинкові протези за повної відсутності зубів	КСП-02.ПП.Н.03
— здатність використовувати теоретичні знання, уміння й практичні навички під час виготовлення незнімних протезів	КСП-03	Враховуючи особливості анатомічної будови щелеп, знання зуботехнічних матеріалів та технологій виготовлення різних видів протезів, дотримуючись вимог охорони праці, використовуючи теоретичні знання, уміння й практичні навички, вміти виготовляти незнімні конструкції в разі дефектів твердих тканин зуба	КСП-03.ПП.Н.04
		Враховуючи особливості анатомічної будови щелеп, знання зуботехнічних матеріалів та технологій виготовлення різних видів протезів, дотримуючись вимог охорони праці, використовуючи теоретичні знання, уміння і практичні навички, вміти виготовляти незнімні конструкції за часткових дефектів зубних рядів	КСП-03.ПП.Н.05
— здатність використовувати теоретичні знання, уміння й практичні навички під час виготовлення бюгельних протезів;	КСП-04	Враховуючи особливості анатомічної будови щелеп, знання зуботехнічних матеріалів та технологій виготовлення різних видів протезів, дотримуючись вимог охорони праці, використовуючи теоретичні знання,	КСП-04.ПП.Н.06

Компетенція щодо вирішення проблем та завдань соціальної діяльності, інструментальних, загальнонаукових та професійних завдань	Абревіатура компетенції	Зміст уміння	Шифр уміння
		уміння і практичні навички уміти виготовляти бюгельні протези у випадку різних класів дефектів зубного ряду за Кеннеді	
— здатність використовувати теоретичні знання, уміння і практичні навички під час виготовлення ортодонтичних конструкцій	КСП-05	Враховуючи особливості анатомічної будови щелеп, знання зуботехнічних матеріалів та технологій виготовлення різних видів апаратів і протезів, дотримуючись вимог охорони праці, використовуючи теоретичні знання, уміння й практичні навички, вміти виготовляти ортодонтичні апарати та протези в дітей	КСП-05.ПП.Н.07
— здатність використовувати теоретичні знання, уміння й практичні навички під час виготовлення щелепно-лицевих конструкцій	КСП-06	Враховуючи особливості анатомічної будови щелеп, знання зуботехнічних матеріалів та технологій виготовлення різних видів протезів, дотримуючись вимог охорони праці, використовуючи теоретичні знання, уміння й практичні навички, уміти виготовляти щелепно-лицеві конструкції	КСП-06.ПП.Н.08
— здатність використовувати теоретичні знання, уміння й практичні навички під час лагодження різних видів протезів	КСП-07	Враховуючи особливості анатомічної будови щелеп, знання зуботехнічних матеріалів та технологій виготовлення різних видів протезів, дотримуючись вимог охорони праці, використовуючи теоретичні знання, уміння й практичні навички, вміти лагодити знімні, незнімні, бюгельні, ортодонтичні та щелепно-лицеві конструкції	КСП-07.ПП.Н.09
— здатність використовувати теоретичні знання, уміння й практичні навички під час моделювання анатомічної форми зубів	КСП-08	Враховуючи особливості анатомічної будови зубів та зубних рядів, знання моделювальних матеріалів та технологій моделювання, дотримуючись вимог охорони праці, використовуючи теоретичні знання, уміння й практичні навички, вміти моделювати анатомічну форму зубів	КСП-08.ПП.Н.10
— здатність використовувати теоретичні знання, уміння й практичні навички з професійно-орієнтованих дисциплін у виробничих умовах професійної діяльності	КСП-09	Використовуючи теоретичні знання, уміння й практичні навички з професійно-орієнтованих дисциплін, бути спроможним виготовляти ортопедичні конструкції в умовах зубопротезної лабораторії стоматологічної поліклініки	КСП-09.ПП.Н.11